

Трибуна вільного
українського слова
на вільній
американській землі

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
Svoboda, 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

PK LXIII. Ч. 101. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го ТРАВНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 29, 1956. No. 101. VOL. LXIII.

ДЖ. Ф. ДОЛЛЕС ВІТАЄ ВИБОРЧІ ДЕБАТИ ПРО ЗАКОРДОННІ СПРАВИ

Вашингтон. — В розмові з республіканським конгресменом Кіннетом Б. Кітінгом, передавши йому деякі телевізійні статті, державний секретар Діан Фостер Доллес висловився прихильно до передискусії політичних виборчих кампаній. На його думку, це дуже здоровий прояв, що кожні чотири роки громадянство має можливість вести виступи в дебатові над закордонними справами. Доллес сподівається, що дискусія йтиме на високому рівні і буде з погляду американського народу справді конструктивною і виховною. Торкаючись методів ведення виборчих кампаній, Доллес заявив, що його метою здійснювати і вирішувати закордонні справи з допомогою подорожей і безпосередніх зустрічей з керівниками інших держав виявилася такою успішною, що її прийняли і СРСР. Тому теж неслухняно і несправедливо була критика його подорожей з боку демократичної партії тим більше, що совєтські про-

Генерал передбачає небезпеку для ЗДА в 1959 році

Вашингтон. — Шеф Стратегічної Повітряної Команди генерал Куртіс Е. Лемей заявив на окремій Сенатській Підкомісії, очолюваній сенатором Стюартом Саймінгтоном, що СРСР міг би несподівано атакувати в 1959 році, хоча він не вважає, що в 1959 році СРСР матимуть два рази стільки далекопростираної бомбової сили, як ЗДА. Зізнання генерала Лемея і його помічників обіймають 200 сторінок, але департамент оборони скоротив їх в 100 місяців перед опублі-

Республіканці в Вискансін проти сенатора Байлі

Вашингтон. — Стейтсмен Республіканської Конвенції у Вискансін не переміг сенатора Александра Байлі на кандидата на сенатора в цьогорічних виборах, і на його місце призначили великою більшістю конгресмена Гленна Р. Дейвіса. Це становище республіканців в стейті Вискансін створює дуже делікатну ситуацію, бо рішення партійної конвенції можна вважати за вступ проти президента Айсенгавера. Сенатор Байлі був головою Сенатської Комісії Закордонних Справ в роках 1953-

Мороз спричинив мільйонові втрати в північно-східних стейтах

Нью-Йорк, Н. Й. — Внаслідок наливного холодної повітря з Канади в північно-східних стейтах цієї країни передкінцем минулої тижня обнизилися температури нижче 32 ступенів. В стейті Массачусетт власники садів обробовують свої втрати на 5,000,000 доларів, бо мороз понищив квіти

В АМЕРИЦІ

- Аргентинський уряд, щоб уникнути нового організованого виступу прихильників кол. президента Перона, які готувалися організувати загальний страйк робітників транспорту, загрозив усім, хто б взяв участь у страйку, ув'язненням і військовим судом. Поліція обшукувала організаторів страйку в розкиданих дитячих і підлітків Перона.
- Комісія для дослідження протипотенційної діяльності вирішила передати до суду справу американського громадянина Луїса Віттона, який в 1952 році їздив нелегально до червоного Китаю і там проголошував з'явлення Держави. Американці в протипотенційну веденні війни, в паленні жовтими корейських дітей та в іншому. Віттон, переслідований комісією, відмовився зізнаватися в справі поставлених йому звинувачень.
- Сенат, ухвалюючи запропоновану урядом будівельну програму, прийняв у висліді за-

УКРАЇНСЬКА СПРАВА НА ВИЗВОЛЬНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В ТАВН ГОЛ В НЬО ЙОРКУ

СЕНАТОР НОВЛЕНД ЗГАДАВ УКРАЇНУ І САТЕЛІТІВ, ВИСТУПАЮЧИ ПРОТИ БУДЬ-ЯКОГО УГОДОВСТВА З КРЕМЛЕМ; ПРО УКРАЇНУ ЗГАДУВАЛИ ТЕЖ ІНШІ ПРОМОВЦІ, А ПРИЙМНІ ЕНТУЗІАСТИЧНО ПРИЙНЯЛИ ВИСТУП ХОРО „ДУМКА“; МАНІФЕСТАЦІЯ ВІДБУВАЛАСЯ ПІД ЗНАКОМ ПРАПОРІВ ДЕВ'ЯТОХ САТЕЛІТСЬКИХ КРАЇН ТА СИНЬОЖОВТОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА, ПОГО ЗАСУНИК І ГУБЕРНАТОРИ НАДІСЛАЛИ СВОЇ ПРИВІТАННЯ

Нью-Йорк. — Минулої п'ятниці, 25-го травня, відбулась тут у Тавн Голл організована Американськими Приятелями Поневолених Націй „визвольна маніфестація“, яка відносилась у першу чергу до дев'яти поневолених Москвою упродовж та після другої світової війни тепер т. зв. сателітських країн і на якім тим разом чи не аперше відомо багатьом увазі теж і справи визволення України. Український синьо-жовтий прапор змисав із балюном разом із національними прапорами дев'ятих сателітських країн, про Україну згадувало, разом із сателітськими країнами, в початковій мові, яку провів монсінйор Джонас Балюнас, кількакратно згадував про неї і голова маніфестації, амбасадор Анджірі Бидел Дюк, тепер президент Інтернаціонального Рятункового Комітету, згадував про Україну і головний промовця, лідер республіканської меншости в Сенаті та один з найбільш впливових законодавців, сенатор Новленд та інші промовці, а чоловічий хор „Думка“ під орудою м-гра Л. Крушельницького, виступ якого був одностайно мистецькою точкою в програмі, викликав справжній ентузіазм серед понад тисячі присутніх на маніфестації американської та різноманітної публіки. Маніфестацію вітали окремими телеграфічними листами — през. Айсенгавер, віце-президент Ніксон, губернатор Гарріман та численні інші визначні діячі і законодавці.

Маніфестацію започатковано відспіванням американського національного гімну. Відспівала його солістка, якій аккомпаніювала на фортеп'яні п-ні Леся Вахнянин-Куриленко. Першим промовцем був конгресмен Гаррисон Вілліамс з Нью-Джерсі, який висловлював свою гордість з того, що в його районі є багато прикладних громадян східно-європейського походження та вважав, що „сумління Америки не буде чисте і спокійне, як довго всі поневолені тепер Москвою народи не будуть вільні та незалежні“. Черговий промовець, генерал Вільям Доноуан, що був під час війни командантом славних пробовських відділів спеціальної служби, говорив головно про вітківців з-під Совітів у вільному світі, про загрозу для них з боку московської агентури та про конкретні заходи для оборони і охорони тих вітківців. Короткі висновки про організацію „Американським Приятелям Поневолених Народів“ дав і президент Крістофер Еммет, при чому він дав раз назвав Україну між тими країнами, яким заперечено і відмовлено права на самовизначення.

Виступ сенатора Новленда

Головним промовцем на маніфестації був, як згадував, сенатор Вільям Ф. Новленд, відомий українській публіці теж з його виступу в обороні історичних прав України на останній конвенції УНСО у Вашингтоні в 1954 р. Зміст його промови, про яку опісля широко повідомляла та яку коментувала американська преса, коротко, такий: Американська закордонна політика повинна базуватись на людській волі та підтримувати все, що її скріплює і поборювати все, що її нехтує і під загрозою. Промовець цитував слова Леніна про те, що „даючи волю поневоленому, ми забезпечуємо волю вільним“. Там часом, навіть

у цій країні підноситься голос в користь угодовства з Кремлем, а ростаньому навіть говорено про можливість запрошення Хрущова і Булганіна до ЗДА. Сенатор Новленд найбільш рішучо протиставляв тим тенденціям. Хоч теперішні „колективні диктатори“ виступають проти Сталіна, проте вони є його учнями, йому завдячують свою владу і разом з ним вони відповідальні за всі злочини. „Вони були прямими учасниками або співниками злочинів, що їх тепер закінчує Сталінові, а ці злочини викликають поневолення Латвії, Литви і Естонії, настання комуністичного режиму в Польщі, Чехословаччині, Мадярищині, Румунії, Болгарії і Албанії, висилку мільйонів людей до затворних таборів та ліквідацію нечисленної кількості людей одностайно Совєтського Союзу, — включно з Україною, як і сателітських держав“ — твердив сен. Новленд. Зупинившись довше на своїй найбільш рішучій опозиції проти угодовства з Кремлем і зокрема проти запрошення „колективних диктаторів“ до ЗДА, як і проти прийняття червоного Китаю до ООН, сен. Новленд на закінчення твердив: „Людська воля є незгасною більшою силою ніж тирания і коли ті з нас, що вірять у волю, не будуть пошати та поступати так, що могло б виглядати на підтримку та апробату тиранських урядів, тоді для поневолених націй неможливо знайдеться шлях до розривання їх кайданів“.

На закінчення з короткою промовою та загальним засудом більшовизму в Польщі й інших країнах виступив колишній командант польського корпусу в альянській армії, ген. Владислав Андерс. У програмі, між виступами промовців, виступив — як згадувало — чоловічий хор „Думка“ під диригентурою м-гра Л. Крушельницького та при фортеп'яновому аккомпаніменті п-ні Леся Вахнянин-Куриленко. Хор, якого з великим признанням для України, українців та української культури представив голова маніфестації п. Дюк, виконав три пісні: „Понад полем іде“, „Широкий Луг“, та „Засяло Сонце“. Виконання кожної точки викликало бурю оплесків серед публіки. Після схвалення відповідних резолюцій, маніфестацію закінчено відспіванням пісні „Боже благослови Америку“, у тому самому виконанні, що й американський гімн, а о. Флоріан Галдау провів коротку молитву.

Маніфестацію попередня коротка пресова конференція з промовцями, в якій взяв участь теж і представник „Свободи“, обмінявшись коротко поглядами на деякі актуальні проблеми головно із сенатором Новлендом.

Сен. В. Ф. Новленд

З ІНІЦІАТИВИ УКРАЇНЦІВ ТВОРИТЬСЯ „АМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛ НЕРОСІЙСЬКИХ НАРОДІВ У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ“

Нью-Йорк. — Минулої суботи, 26-го травня, тут у готелі Нью-Йоркер відбулись з ініціативи Українського Конгресового Комітету перші формальні наради в справі створення нової організації, що називатиметься: Американська Конференція для неросійських народів у Совєтському Союзі та завданням якої буде творення збірної опії в справах, що відносяться до тих народів і вплив на формування американської опії та американської закордонної політики в цих справах. Народи, в яких взяли участь представники країнних американських організацій, що репрезентують групи громадян азербайджанського, білоруського, вірменського, грузинського, ідель-уральського, козацького, та українського походжень і в якій заповили свою участь теж представники груп північнокавказького і туркестанського походжень, уже вніесли конкретні рішення: створити таку організацію і оформити її впродовж найближчих тижнів. Народи відкинули коротким вступним словом президент УСК п. Д. Галічичин, а їх цілі як і цілі планованої нової організації з'ясував голова УСК проф. Л. Добрянський. Він м.ін. ствердив, що плінована організація матиме чисто американський характер, базуватиметься на американських традиціях, американській Конституції і Декларації Незалежності і не матиме організаційно-конституційних зв'язків з емігрантськими групами. Зголошені представництва будуть членами-основниками, але до Конференції зможуть приступити теж групи інших східних і європейських чи азійських походжень, як наприклад балтійського, корейського ітп. Всі заступлені на нарадах представники відчитали в імені своїх груп відповідні декларації, після чого були схвалені відповідні резолюції. Чергові наради, що повинні відбутись впродовж приблизно одного місяця, вже будуть конституційні. Після наради відбулась пресова конференція, в якій взяли участь кореспонденти пресових агентств і Нью-Йорк Таймсу, виявляючи живе зацікавлення твореною організацією, як і групи, в яких вона репрезентуватиме.

Українська Громада Нью-Йорку вшанувала пам'ять Гол. От. Симона Петлюри

Нью-Йорк. — Заходом Центрального Комітету вшанування пам'яті Симона Петлюри в Америці, влаштувано тут в неділю 27-го травня ц. р. в аудиторії Стайвантс Гай Скул Академію для вшанування Головного Отамана Симона Петлюри в 30-ті роковини його трагічної смерті. Академію започатковано відспіванням Американського гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Симона Петлюри та представив його, як того, що пов'язав героїстською боротьбою українців за державність. Д-р М. Галічичин відчитав із вибору творів Петлюри, який тількищо по'явився з друку, деякі характерні частини — проф. В. Кіна відграв композиції Косенка, Шопена й інш., а Катедральний хор церкви св. Володимира у Нью-Йорку, скріплений співом церковного хору св. Трійці, під дир. Василя Завітневича, відспівав „Ой, Гімну, після чого коротким словом відкрив Г. Галічичин, передуючи словом президентів УНР в екзилі, д-ров Ст. Витвицькому. У своїй промові д-р С. Витвицький пригадав різні подороби з життя і діяльності Сим

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРИ І ЗАКОНОДАВСТВО

Осінні вибори в цьому році і біжуча законодавча праця, хоч у теорії ніби речі цілком різні, у практиці тісно взаємопов'язані. Ця пов'язаність стосується окремих справ, що є предметом законів, так і самого підходу до законодавчої діяльності в цьому виборчому році. Неможливо вимагати від демократичної більшості в теперішньому 84-му Конгресі, щоб вона вилізувала з своєї виборчої стратегії ті можливості, що їй дає факт власного посідання більшості в двох законодавчих палатах. Однак, це позиція надзвичайно трудна і делікатна. Неможливо саботувати законопроєкти, що їх надіслав до Конгресу республіканський уряд през. Айсенавера не тільки з уваги на почуття власного свого обов'язку супроти країни, але й з чисто тактичних виборчих міркувань: це дало б величезний агітаційно-виборчий аут в руки республіканців.

Чудово лекцією для всіх, що не знають мудрости державного правління і законодавчої праці з практики власної національної держави, є співпраця цього 84-го демократичного Конгресу з республіканським Президентом: Президент став відразу на становищі, що він є президентом усієї країни, а не однієї партії, і знаменито ладився з лідерами опозиційної більшості, а ця остання — ставиться до підлового до справ, пропонованих на її вирішення. Свідомість суверенності індивідуальної думки так глибоко закоренилася в усіх конгресменах і сенаторах, що надзвичайно рідко приходило до голосування за строгу партійний підпол. Це саме стосується свідомості, що в усіх справах треба шукати порозуміння, вирішення поглядів, компромісу. Таким чином ми бачили, як — після дуже палких дебат і критики — одностайно вирішено в Палаті Репрезентантів запропонований Адміністрацією бюджет військових справ. Подібно сталося з фермерським законом: коли його прийняли завадто під кутом присудження собі виборців у фермерських степах, а Президент опротестував його, ставши на позиції не партійно-виборчої тактики, а загальнодержавного інтересу, без уваги на популярність, — Конгрес відразу ж переставив на позицію Президента. Збережено в силі його „вето“ і відновлено наради на форумі конгресових комісій, які остаточно дали фермерський закон в такій формі редакції, що її ймовірно прийме і Президент. І — як загально стверджує американська преса — ухвалення Конгресом Земельного Банку, який даватиме відшкодування фермерам за незасіяні землі, та відновлення від принципу „твердої“ допомоги фермерам на окремі ділянки збіжжя продуктів без уваги на їх надпродукцію і величезні загрози загрози запасам, — вважається великою перемогою Президента. Третій такий опосередкований закон — про допомогу закордонній — знаходиться в останній стадії конгресової процедури і перейде її напевне в найближчих днях.

Все ж, маючи на увазі, що вже не за горами липень, коли конгресмени й сенатори будуть їздити на ферії, щоб цього року використати їх для передвиборчої агітації, Президент звернувся з апелем до Конгресу, пригадавши йому 28 таких справ, які — на його думку — настільки для країни „важливі“, що повинні бути вирішені на біжучій сесії. Знаючи, що закон республіканців на адресу демократії щодо „бездіяльності“ в Конгресі дуже небезпечний у виборчому році, лідер демократичної більшості в Сенаті, сен. Джонсон, негайно відгукнувся дипломатичною заявою, що „коли Президент захоче бути терпеливим, то він знайде на практиці сесії, що Конгрес полагоди програму, призначену для задоволення потреб американського народу і розгляду проблем, які стоять перед нами“. З цієї заяви виходить, що демократична більшість не обіцяє вирішити це перед виборами всіх 28 справ, названих Президентом, але що велика частина цих справ таки буде полагоджена, — компромісово, але так, щоб не викликали протривою Президента.

Справа, що й назвав Президент, охоплюють широкий діапазон державного і суспільного життя, окремих суспільних верств чи й маси індивідуальних громадян. Найбільш опосередкованими законами є пропонування Адміністрацією зміни імміграційного закону та підвищення квоти РРАК-у. Таки самим спірним проєктом є справа лікування за зразком європейського державного забезпечення, проти чого завазят вступати лікарський світ і деякі забезпечені компанії. Як шороку, так і цим разом, Конгрес поспішає із законодавчою діяльністю з уваги на близькість ферії. Близькість виборів, в яких буде вирішуватися доля однієї третини Конгресу, себто разом з цим його майбутнього партійно-політичного обличчя, ускладнює цю законодавчу діяльність, але в остаточному висліді зацікавлений сенатор Джонсон напевне має рацію: чимало справ будуть вирішені для доброго добра країни і народу, а ті, які не будуть вирішені тепер, алегватимуть до прийдешньої сесії вже 85-го Конгресу й прийдешнього Президента, який виїде з осінніх виборів.

СУПЕРНИЦТВО В СУВОРИХ МЕЖАХ

Упродовж минулого тижня всі американські часописи були повні вісток про розбіжності поглядів найвищих військових трих родів збройних сил (армії, флоту й авіації) на сучасну стратегію, важливість окремих типів зброї та потребу в продукції. В деяких конкретних випадках ці погляди виявлялися цілком суперечливими. Опрілюднені в пресі, та ще й забарвлені в деяких часописах заголовками та коментарями, обрахованими на сенсацію, вони могли викликати у пересічного читача, лаяку військових справ, неприємне враження „сварні“ серед командувачів збройними силами країни, чи якогось хаосу у військовому плануванні. Очевидно, це враження наскрізь помилкове, і це дуже швидко виявилось. Як же взагалі прийшло до цієї публічної дискусії і чим вона закінчилась?

Формально виглядало воно так: Коли бюджетова комісія Конгресу та його Підкомісія для військових справ розглядала запропонований урядом проєкт бюджету державної оборони, ці конгресові установи переслухували: секретаря оборони, цивільних керівників усіх трьох родів збройних сил, шефа об'єднаних штабів і шефа всіх трьох окремих штабів — армії, авіації та флоту. Кожен із них, зокрема переслухуваний, старався, очевидно, здобути в державному бюджеті на наступний бюджетний рік якнайкращу позицію для свого роду, і для цієї цілі кожний із них підкреслював вагу для державної оборони спеціально свого роду зброї. З цього мимолітливо виходило применшення ролі інших родів зброї. Це ще більше унагальнювало той, коли обговорювали деякі конкретні моменти з діяльності продукції новітньої зброї. Наприклад, представники армії, отже наземного війська, доводили величезне обсяг значення ракет типу „Ніке“, як найновішого і найважливішого протиракетного засобу, а представники авіації доводили величезну роль натовісних ракет типу „Форестал“. Взагалі ж наземне військо підкреслювало важливість піхоти також і в майбутній війні, виходячи з засновку, що з усією ймовірністю атомова й воднева зброя взагалі не прийде до голосу, як не прийшла в останній війні до голосу отруйні газів (обидві сторони, мовляв, завадто свідомі двох інших страшних наслідків атомово-водневої війни), — знову ж летунство і морська флота рахуються з атомовим характером найближчої війни, з тим, що летунство вважає найдоцільнішим для такої війни далекосяжні бомбардувальники Б-52, а морська флота — менші бомбардувальники Б-47, при-

значені на літаконосцях. А що кожний аргумент „за“ має контраргументи „проти“, то власне це й робить враження „сварні“. Таке враження поглиблюється через те, що — мова усіма з природи речі короткими зніманнями фактів перед згаданими комісіями чи підкомісіями Конгресу, до преси просикується цілі півні меморіали, що є насправді військовими документами, писаними для різних військових чинників.

Секретар оборони Вілсон зараеував дуже гостро проти внесення поза рямці військових ресортів, зосереджених у Пентагоні, мікроскопичних суперечок. Він скликав пресову конференцію, на якій за одним столом мовчки сиділи цивільні й військові керівники тих ресортів прислухаючись його, безумовно, неприємним для них словам. Вілсон покликався на ін. на невдоволення президента Айсенавера з усієї цієї історії. І ось, в минулу середу забрав у цій справі голос сам Президент. На алаштований ним пресовій конференції, як одностайно стверджує американська преса, він своєю заявою властиво поставив усі країни над керівниками збройних сил, і практично закінчив дискусію: навіть, якщо вона буде далі вестись і якщо дійсно на конгресових комісіях буде переведено окреме перення, щоб уточнити різні погляди, проти чого Президент не застерігає — все одне вона буде позбавлена вже всякого посямаку сенсації і перестане бути сварною.

Становище Президента є не і незвичайне. За його словами і за коментарями преси — від неприємних часів, коли тільки зродилася специфікація різних родів зброї, існувала між ними rivalizatsiya і бажання одних випередити над іншими. Кінотички і артилеристи вважали себе за елітарну частину армії, а піхотинці вказували на своє вирішальне значення для вислідів війни. Теперішній rivalizatsiyний спір найтісніше пов'язаний з розвитком нової техніки, особливо ж з двома революційними в ділянці техніки винаходами: ядерними бомбами і далекосяжними ракетами. У зв'язку з цими винаходами мусить йти радикальна переоцінка дотеперішньої стратегічного планування. Треба відповісти на питання: який характер матиме найближча війна, отже яка зброя буде в ній вирішальна чи величезна, і — відповідно до відповіді — як зміняти існуючі стратегічні плани і на яку воєнну продукцію наставлятися. Це не є другорядні питання, бо вони найтісніше зв'язані з безпекою країни, отже з життям кожного окремого громадянина. Тим то високі військові чинники мають не тільки право, але й обов'язок брати в дискусії над цими питаннями найвищу участь, щоб боронити свої погляди. Однак, дискусія між військовими вживається з моментом, коли вирішувати їх найвищий зверхній усіх збройних сил країни, який є Президент. Від того моменту зобов'язує вже тільки дисципліна. Ото хоче квестіонувати правильність вирішення, прийнятого Президентом, і далі публічно боронити свій, суперечливий з тим вирішенням, погляд, той повиняється вже супроти закону військової дисципліни. Також усі особи й чинники, зацікавлені в такій дискусії безпосередньо чи посередньо, мусять завжди пам'ятати, що її найвища ціль — це сила і безпека країни. А одне і друге — це не тільки бомба, літак, ракета чи гармата, але й економіка та культура, сила духа, сила моралі.

Скасування Президентом у принципі дискусії на актуальній темі стратегії зв'язано з тим більшою чи меншою важливістю тієї чи іншої зброї — відбрасує цю дискусію всяке забарвлення скандальності. Обмеження ж її оборонити свій, суперечливий з тим вирішенням, погляд, той повиняється вже супроти закону військової дисципліни. Також усі особи й чинники, зацікавлені в такій дискусії безпосередньо чи посередньо, мусять завжди пам'ятати, що її найвища ціль — це сила і безпека країни. А одне і друге — це не тільки бомба, літак, ракета чи гармата, але й економіка та культура, сила духа, сила моралі.

Дуже модне тепер в Москві означення правлячої верхівки, як „колективний провід“, не є жадним винаходом наслідників Сталіна, жадною демократизацією правління і жадною новизною в історії більшовизму. Дійсну істоту комуністичної влади — одноособову диктатуру, що від самих початків існувала в більшовицькій партії, її провідники завжди приховували під фірмовою колективністю проводу, рівночасно поборюючи спроби опозиційних груп запровадити елементи „внутріпартійної демократії“.

Відома, що основоположник більшовизму, Володимир Ленін, що на еміграції в перод революційних часів не гуртів біля себе ніяких конкурентів, — він був в партії абсолютним диктатором і сам плевав та інших заохочував плевати культ своєї власної особи, хоч, звичайно, це не розпоряджався такими гострими засобами приховувати інкомуністичні, як пізніше його учень Йосиф Сталін. У численних спогадах людей, які добре знали Леніна в тому періоді, можна бачити, власне, тільки зарис майбутнього, доведеного до майбутньої форми, культу „отця народів“ Сталіна, що, зрештою, в усьому взурався на свого вчителя.

У 1918 році, після жовтєвої революції, Ленін з подвійною силою розгорнув боротьбу з старими більшовиками, прихильниками „внутріпартійної демократії“, і заходився насаджувати свою систему управління — „централізм“, виласалою для того на місія довірених людей. Роки 1918-1921, так звані „рози воєнного комунізму“, були роками жорстокої боротьби в центральній владі з групами партійців, які обстоювали політичну систему управління, утворену на основі „внутріпартійної демократії“. Тоді до „колективного проводу“ партії належали Ленін, Свердлов і Сталін, при чому з-поміж цих „рівних“ Ленін, звичайно, був „найрівнішим“.

Структура влади за Леніна відрізнялася від той, яку пізніше запровадив Сталін, тим, що тоді управління держави здійснювалося фактично і формально не через партійний апарат, а через уряд — так звану Рад Народних Комісарів, головою якої був сам Ленін. Пост генерального секретаря партії, що його призначив Ленін для Сталіна і

шаруваннями, що утворилися протягом історії в природі самого „українця“. І в цьому Франко-вчній, один з найкращих знавців духової творчості українського народу, став в поміч Франкової-потопі, допомагаючи йому зорієнтуватися у вигинах національного українського „Я“, в шеребринах народної вдачі, в її гнильці, що тріла народні сили і зменшувала творчу міць народу. Озброєний знаннями цих перших причин, поет починає боротьбу з ворогом, що сидить в українській душі, і „виражає в поїх“ своє слово.

У тасмі глибоким сердешним, Де кують будучину [народу.

За поетовою думкою в цих глибоких татях „полк панів“, що летить на душу „моє тривога“. З цього „полю брані“ треба з корінням вирвати все те, що, як буває, глушить здорові пагіці і прагнення. Треба задуматися над питаннями:

Чи це мало в путах [ми стогнали? Мало же самі себе [ми жерля? Чи це мало нас [у ликах гнали? Чи це мало ми [одним мерля?

Історія показує багато фактів, що стверджують слушність і своєчасність цього питання, і свідомість буде кожен більше сприймати її науку. Але не треба нехтувати тими фактами, а „розповідати і пробуджувати сором у нащадків, якщо у них зостається хоч крапля неіспованованої крові“, — каже Франко.

Намагаючись розбудити не почуття, таке могутнє в справі відродження, поет поводить як добрий люблячий педагог: він не тільки засуджує помилки і ганьбить злочин, але й показує шлях до виправлення і допомагає йому, в кого свідомість просянчилась від каяття. Так, як червоні від сорому, як читачі похвалі сторінок нашої історії, але вона та кож, як переконус нас Фран-

рені м'яг би мріяти про це після Ілліча (Леніна), тільки турень м'яг би про це говорив. Завдячуючи про це, Сталін мав усі дані для того, щоб potwierдити свої слова, бо вже „мав у кишені“ Політбюро, в якому всі справи „колегіально“ вирішували він сам.

І саме на цьому з'їзді, коли, прикриваючись колегіальністю, Сталін став диктатором, — саме тоді започатковано творення його культу, який після 16-го з'їзду (червень-липень 1930 р.) набув таких повторних і дикувських форм. Започаткували творення цього культу Молотов, Ворошилов і Куйбишев, що з них перших два його тепер розкультивоувать, а третій до цієї процедури не (Закінчення на стор. 3-й)

Любомир О. Ортинський

НІМЕЦЬКІ ВТІКАЧІ МАНІФЕСТУЮТЬ

Мюнхен, Німеччина. — Як попередніх років, так і цього, латинські Зелени свята стояли під знаком традиційних зустрічей німецьких утікачів з колишніх східнонімецьких країн. Під клімем права на батьківщину і повернення в законним власникам такі з'їзди відбулися в Кельні, Бохумі та Нюрнбергу і стягнули коло 550 тисяч учасників, передусім судетських німців, поморан та семігродців. До четверго вже традиції відбувати такі з'їзди і декларувати в неорупність своїх прав на втрачені землі дійшла цього року ще спеціальна нагода, яка сколихнула провадами німецьких земель, привела до численних протестів різних їх особистостей і була коментована також чужинською пресою.

„Проблематичне право“ і його реалізація

Так висловився німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано на пресовій конференції в Лондоні у перших днях травня ц. р., коли говорив про можливість дилеми, що одного дня може стати перед німцями урядом — чи має він зрештою теренів поза лінією Одрі-Ніси, коли за таку ціну зможе об'єднати 17 мільйонів німців советської зони в одній державі, чи далі настоювати на „проблематичному праві“ (в пізнішому спростуванні фон Брентано заявив, що слово „проблематичний“ стосувалося не права німців на ці терени, але можливостей його реалізації в сучасну хвилину). І хоч на це риторичне питання він не дав відповіді, вже самий факт сумнівів міністра викликав серед утікачів велике обурення і привів до численних протестів віт, телеграм і т. п. Зараеувавши на сумніви фон Брентана і поляки в лондонському шодені в ку „Дзєнік Польскі“ та в органі „Народовец“, які назвали „левітарським опозачієм“, троцькісти, групи „демократичного централізму“ та „робітничої опозиції“ і інші групи, що, прикриваючись тими чи іншими ідейного характеру релігійними, прагнули здобути собі владу. Найближчими споборниками Сталіна в цій боротьбі були найтісніші його „розвінчувачі“ Молотов, Ворошилов і Міко-

На відміну від Леніна, який, коли мав на те змогу, був противником „кулаком“, безпосередньо усуваючи їх з своїх доріг, Сталін у перші роки після того, як отримав владу, не мавши ленінського авторитету, застосовував проти недовірених йому людей таємні пружини — підступ, інтриги, дискредитацію, змушуючи їх в такий спосіб самих уступати йому з дороги.

Хоч як це дивно звучить сьогодні в зв'язку з розвінчуванням Сталіна — саме він на 14-му з'їзді партії в 1925 році виступив проти Зіноу, в'єва, — який вважав себе за Ленінового наслідника і прагнув єдиноладдя, — як аргумент проти його висунутого будучого досягнення ним, Сталіном, колегіальність в управлінні державою і партією. Він дослівно сказав: „Керувати партією поза колегію не можна! Тільки ду-

решіть м'яг би мріяти про це після Ілліча (Леніна), тільки турень м'яг би про це говорив. Завдячуючи про це, Сталін мав усі дані для того, щоб potwierдити свої слова, бо вже „мав у кишені“ Політбюро, в якому всі справи „колегіально“ вирішували він сам.

І саме на цьому з'їзді, коли, прикриваючись колегіальністю, Сталін став диктатором, — саме тоді започатковано творення його культу, який після 16-го з'їзду (червень-липень 1930 р.) набув таких повторних і дикувських форм. Започаткували творення цього культу Молотов, Ворошилов і Куйбишев, що з них перших два його тепер розкультивоувать, а третій до цієї процедури не (Закінчення на стор. 3-й)

слугове коментар речника опозиційних „соціалістів“. Д-р Грєве, посол бонського парламенту і частий речник партійного становища, виступивши з доповіддю в Ганновері 15 ц. м., теж заступав погляд, що об'єднання Німеччини можливе в першій стадії тільки „коштом утрати східних теренів“ (за лінією Одрі-Ніси). „Есупереч всім дотеперішній практиці, щоб скрізь, де тільки можна, опонувати урядові і використувати кожну нагоду для протирудової пропаганди, в цьому випадку соціаліст Грєве не лише не пішов за цією тактикою, але ще навіть ствердив: „Слушно заприїти пан фон Брентано, що ми не можемо зрештою прийти до лінії Одрі-Ніси. Але, як одинока можливість під сучасну пору, а зарзом і найважливіше завдання нашої політики, мусить стояти об'єднання колишніх чотирьох зон“. Грєве зробив ще крок далі, кажучи: „Я хочу бути цілком щирим і заявляю, що т. зв. Судети є частиною не німеччини, а чехословацької, державної території; такою вона має остатися, і ми не можемо ставити ніяких претенсій щодо неї. Хто ж думає під звуки егерландського маршу виринути на здобуття чужої державної території, той допускається зради супроти справи об'єднання Німеччини і нацьковує до війни“.

Тактика сповидного ко-промісу

На прикладі заяви фон Брентана можна бачити ще один зразок політики його канцлера Адеауера, який відстає в спадщині німецьку руйну після травневої капітуляції 1945 р., ступнево і з величезною терпелістю застосовував у своїй закордонній політиці майстерну тактику компромісів і реалізму, не відступаючи від принципів. Зразком цієї тактики була справа Зарпцини. Для заманіфестування своєї згідності, Адеауер, не звачуючи на спротив землі, поручав населенню цієї країни прийняти статут, що передбачав „європеїзацію“ Зарського басейну. Ця його постава виробила йому признание і кредит у французів. І коли потім вислід референдуму в Зарпцині пересудив долю цієї країни на користь Німеччини, що втрату французів прийняли вже спокійно, і сьогодні вони вже зникли до думки про остаточне включення того терену (в 1957 р.) до Німецької Федеративної Республіки. Тактика Адеауера зводиться „до акцентування перед опією світу і її компетентними“ речниками не більше, як однієї німецької території, а до „різкої проблеми“ сконцентрування на неї уваги і не розводивання її різними додатковими справами для уникнення підозри, що німецький партнер вимагає забагато. Не маючи це власних дивізій та атомової бомби, така політика, власністю одинока, якщо хоче досягти реального успіху, а не лише формально де о н с т р у в а т и претенсії. До речі, ані фон Брентано, ані будь-хто з німецьких політиків не зріє німецьких теренів за Одрю-Нісою, і в слушний час по проблемі напевно німці поставлять з усією гостротою.

решіть м'яг би мріяти про це після Ілліча (Леніна), тільки турень м'яг би про це говорив. Завдячуючи про це, Сталін мав усі дані для того, щоб potwierдити свої слова, бо вже „мав у кишені“ Політбюро, в якому всі справи „колегіально“ вирішували він сам.

Хоч як це дивно звучить сьогодні в зв'язку з розвінчуванням Сталіна — саме він на 14-му з'їзді партії в 1925 році виступив проти Зіноу, в'єва, — який вважав себе за Ленінового наслідника і прагнув єдиноладдя, — як аргумент проти його висунутого будучого досягнення ним, Сталіном, колегіальність в управлінні державою і партією. Він дослівно сказав: „Керувати партією поза колегію не можна! Тільки ду-

решіть м'яг би мріяти про це після Ілліча (Леніна), тільки турень м'яг би про це говорив. Завдячуючи про це, Сталін мав усі дані для того, щоб potwierдити свої слова, бо вже „мав у кишені“ Політбюро, в якому всі справи „колегіально“ вирішували він сам.

Хоч як це дивно звучить сьогодні в зв'язку з розвінчуванням Сталіна — саме він на 14-му з'їзді партії в 1925 році виступив проти Зіноу, в'єва, — який вважав себе за Ленінового наслідника і прагнув єдиноладдя, — як аргумент проти його висунутого будучого досягнення ним, Сталіном, колегіальність в управлінні державою і партією. Він дослівно сказав: „Керувати партією поза колегію не можна! Тільки ду-

решіть м'яг би мріяти про це після Ілліча (Леніна), тільки турень м'яг би про це говорив. Завдячуючи про це, Сталін мав усі дані для того, щоб potwierдити свої слова, бо вже „мав у кишені“ Політбюро, в якому всі справи „колегіально“ вирішували він сам.

Хоч як це дивно звучить сьогодні в зв'язку з розвінчуванням Сталіна — саме він на 14-му з'їзді партії в 1925 році виступив проти Зіноу, в'єва, — який вважав себе за Ленінового наслідника і прагнув єдиноладдя, — як аргумент проти його висунутого будучого досягнення ним, Сталіном, колегіальність в управлінні державою і партією. Він дослівно сказав: „Керувати партією поза колегію не можна! Тільки ду-

решіть м'яг би мріяти про це після Ілліча (Леніна), тільки турень м'яг би про це говорив. Завдячуючи про це, Сталін мав усі дані для того, щоб potwierдити свої слова, бо вже „мав у кишені“ Політбюро, в якому всі справи „колегіально“ вирішували він сам.

Хоч як це дивно звучить сьогодні в зв'язку з розвінчуванням Сталіна — саме він на 14-му з'їзді партії в 1925 році виступив проти Зіноу, в'єва, — який вважав себе за Ленінового наслідника і прагнув єдиноладдя, — як аргумент проти його висунутого будучого досягнення ним, Сталіном, колегіальність в управлінні державою і партією. Він дослівно сказав: „Керувати партією поза колегію не можна! Тільки ду-

Симон Петлюра

І. ФРАНКО — „ПОЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЧЕСТИ“

(6)

Ось чому, коли читасмо у Франка:

Обриваються звільня [всі пута,
Що в'язали нас [з давнім життєм,
З давних брудів і думка [розкута,
Ожисмо, брати, ожисмо!

кріпке надія і живить віра. Тому майбутнє легше поетизувати, але тому і більше значення має ролі поета, який пов'язує прикре теперішнє з ясним образом радісного майбутнього і в лихом сучасному висі виявляє радісні елементи, факти, що збуджують бадьорість і підіймають життєву силу. Франко багато і часто співає про радісний майбутній день людства і свого рідного народу. Але цей поет далеких, бажаних днів не забуває про сьогоднішній день в українському житті, поетизуючи правду цього дня і беручи надхнення з матеріалів, які дає йому оточення. Хоч це оточення буденне, інколи навіть неприємне, але воно дає початок і з нього виростає світле майбутнє. То-

ми мусимо визнати історичну об'єктивність поета, що відтворив образ повільного пробудження рідного краю і мусимо визнати, що Франко поет і одночасно правдивий спостерігач історичного моменту, що не перебільшувало того, що бачить, але й не зменшує його привабливості. Майбутнє людства, нації, класів в його уяві й свідомості світле, радісне, завжди навколо нього і на ньому

му то Франко українське сьогодні називав „великою порою“ українського життя. Це день скупчення розпорошених сил і розгублених на хресному історичному шляху „дітей“ України, день прояснення, об'єднання і активної турботи про майбутнє своєї батьківщини. В свідомості поетовій майбутнє від'їсміє від сучасного, і коли він малює нам образ батьківщини-матері (улюблений образ українських поетів), що

Згоріє... до себе всі діти Теплою рукою.

то дійсність переставляє поді, бо коли бачимо, як мати чуло прощає винних дітей і звертається до них:

Діти ж мої, діти нещасні,
Будні сиротата,
Годі ж бо вам в сусід [на услужі
Свій вік коротати, —

нам здається, що це діється в нашій ді, що її можна найкраще назвати диями показання, диями посиленої праці

на користь батьківщини для тих, що працюють, намагаючись надолужити час, витрачений у поневіряннях „в сусід на услужі“ і без користі для рідного краю.

В ці дні до речі буде нагадати про почуття національної чести, яке мусить бути дорожчим для нації, так, як кожній людині дороге почуття особистої чести, особистої гідності. Це почуття стоїть на „варті“ чинників, але одностайно в ньому таїться й найсильніший психологічний стимул їх та їх першоджерело. З цього почуття виростають шляхетні загатання, активні прагнення і напруження діяльності, і разом з тим воно охороняє чистоту шляхетних і засобів у боротьбі за добро батьківщини. Тільки маючи це на увазі, ми зрозуміємо, чому Франко, закликаючи до національної праці, говорить про те, щоб подивлятися на „чесно послужили для матері службу“, щоб нею цілі праці була „честь“, разом зі славом і щастям батьківщини.

Як Мойсей, що сповідався перед Богом на межі Хана-

ану, Франко на завершених своїх діяльних шляху може сказати про свій народ і про зміст своєї праці для його:

Сорок літ, мов коваль, [я клевав
Іх серця і сумління...

Сорок літ я трудився, [навчав
Весь загублений в тобі,
Щоб з рабів тих [зробити народ
По твоїй уподобі.

Поет формував „совість“ народно, поет з „рабів“ творив „

ДВА СИМФОНІЧНІ КОНЦЕРТИ

Недавно по двох боках земної кулі відбулися майже одночасно два симфонічні концерти. Один у місті Торонто в Канаді, другий у місті Чернівцях на Буковині. Перший виконувала Торонтонська симфонічна оркестра (диригент — сер Мей Міллан), другий — Київська Державна симфонічна оркестра У. Р. С. Р. під керівництвом — Натана Рахліна. У програмі першого концерту, переданого в радіо на всю Канаду, були м. ін., Увертюра Мінотавра Лисенка, симфонічна поема "Україна" Павла Печеніги-Углича, симфонічна опера "Кармелюк" Валентина Костенка (солоїст М. Мінеский). Державна оркестра "Української Радянської Соціалістичної Республіки" продукувала у головному місті України в сільській області Буковини твори Чайковського, Римського-Корсакова, Моношкіна, Хачатуряна та ін.

Концерт у Чернівцях це маленький вирізок з музичної дійсності, на нашій, не своїй землі, вирізок, що показує інше, а тільки повну неувату до української симфонічної музики з боку київської державної оркестри. Зрештою це річ не нова, і не, недавня. Уся музична політика більшовицької держави від початку до сьогоднішнього дня оточувалася усього, що в українській музичній творчості виходило поза коло примітивних засобів і дрібних форм. Останній концерт тільки показує, що ця політика ведеться так само послідовно, як колективна керівництво, як велася в часах "культу особи".

Згадуючи поруч концерт Торонтонської оркестри, я не хочу говорити про те, що остання сама з власного почину проявила особливе зацікавлення і замишування до нашої симфонічної музики. Тут справа в тому, що таке зацікавлення і замишування проявила місцева українська громада, в першу чергу жіночі організації, заходами яких концерт відбувся. Дуже важливо, що він мав великий успіх у нашій публіці і що величався живий відгук у пресі. Це — подібно, як було і під час концерту української симфонічної музики, що його тому три роки організував і проводив Богдан Дьорко з симфонічною оркестрою в Ді-троїті, показує на дуже цікавий факт: у широких колах нашої імміграції назрала тяга до музичних виступів ширшого подиху і вищою рівня.

Наша оркестрові музика

СТУДЕНТСЬКІ РОЗРУХИ В АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес (сдо). Міністер виховання Аргентини д-р Дель Оро Майні подався до димісії і на його місце призначено 16 травня д-ра Карлоса Адорго. Зміну на пості міністра виховання викликали студентські розрухи, в яких значна частина студентства домагалася саме усунення д-ра Дель Оро Майні, як особи "недемократичної". "Недемократичність" Дель Оро Майні виявилася головним в тому, що він обстоював свободу навчання, зокрема — право існування приватних вищих шкіл, а значить і приватних католицьких університетів, що були запроктовані. Натомість "демократичність", що офіційно виступає під назвою "реформістів" і що їх католицькі групи відверто називали "троцькістами", а то й просто "комуністами", домагалися заборони приватних шкіл, в яких було б обов'язково релігійне навчання. Вони домагалися цілком вільного звільнення шкіл від релігійного навчання. Треба призначити, що "реформісти" виявляли більше енергії і ініціативи, ніж "гуманітаристи", як називали себе католицькі та співзвучні з ними студентські групи. Вони почали влаштувати масові вихи, що привели зрештою до зайняття ними багатьох університетів і середніх шкіл, і пізніших спроб (часто вдалих) з боку "гуманістів" ті школи від окупанти звільнити. Поліція до того не втручалася, тримаючись напівготови, хоч приходило вже й до похвального сутич. Чимало разів в цих розрухах відігравали і т. зв. "інтервентори", себто по-нашому комісари, що їх — з поміж лівих професорів, звільнених з катедри за пероні-

стичного режиму — поприймав був уряд для "очищення" університетів від пероністичних елементів. Особливий вплив на "реформістів" мав інтервентор буенос-айреського університету, проф. Ромеро. Діяльність його може бути скаржана тим фактом, що "гуманісти", маніфестуючи вулицями всупереч "реформістам", які несли наші з вимогою відставки Дель Оро Майні, випускали на своїх плякатах: "Ромеро — в Москву!" Щоб дати урядові можливість знайти вихід із створеного становища, Дель Оро Майні подався до димісії, а одночасно мусили податися до димісії і всі інтервентори, в тому числі й проф. Ромеро. Прийнявши відставку Майні, уряд прийняв і відставку проф. Ромеро, призначивши на його місце проф. Себажоса. Але цей останній крок викликав велике незадоволення серед "реформістів", які домагалися тепер повернення проф. Ромеро. Розрухи серед студентства викликали велике занепокоєння в відповідальних колах і в громадстві, бо вони яскраво виявили бажання сторонніх студентству чинити тримати країну в стані напруження й, по можливості, прип'ястий внутрішньої боротьби, вістря якої скеровувалося головне проти "клерикалізму", себто фактично проти християнської демократії, що зрештою турбувала свого часу Перона, а тепер турбує лівих та прихованих симпатиків Месіни, які, воюючи ніби проти залишків пероністичної не-демократії, перебирають методи, й гасла перонізму, комбінуючи їх з відомими гаслами "народних фронтів".

ба вийти поза виключення, сказати б, зачароване коло малих вокальних форм на ширше поле інструментальної музики. Тієї музики, яка — по слову Річарда Вагнера — спроможна висловити те, чого не можна висловити словами. Симфонічні концерти з частково українською програмою при підготовці відповідних по-яснень для програмок та інформативного матеріалу для прес матимуть і ширше значення. Це буде один з засобів доводити до відома ширших різнонаціональних кол по існування оригінальної і вартісної української музичної культури. Перед світом, який нас не бачить, або вбачає, що не бачить, це була б добра візитна картка.

Обидва ж загадані на початку цих рядків симфонічні концерти повинні бути для нас заохотою для сповнення цього діла. Перший з них показує, що воно викональне, другий, — що воно — наш обов'язок.

Проф. Гольдфельман приїздить до ЗДА

Видатному жидівському діячеві з часів Української Народної Республіки, професорові Соломонові Ізраїлевичу Гольдфельманові сповнилося 70 років 18 грудня 1955 р. Проф. С. Гольдфельман брав активну участь у відродженні української державності 1917-1921 рр. Стоячи на засадах української самостійності, проф. С. Гольдфельман був членом Української Центральної Ради від частини жидівського населення в Україні. Одночасно працював при організації української держави як член тодішнього українського уряду: був державним секретарем праці УНР під час повстання проти гетьмана Скоропадського, від листопада 1918 р. став товаришем міністра народного господарства УНР, від липня 1919 р. був покликаний на пост товариша міністра праці УНР. Вийшовши з українським урядом на еміграцію, від 1922 року був запрошений професором на Економічно-Кооперативний Факультет Української Господарської Академії в Чехословаччині. Тут протягом всього існування УГА, тобто майже десяти літ, викладав курси: зовнішньої економіки, політики, економіки і політики промисловості та інші спеціальні курси на підвідділі. Після ліквідації УГА брав активну участь в організації Українського Технічного Господарського Інституту в Чехословаччині. Після окупації Гітлером Чехословаччини проф. С. Гольдфельманові пощастило, втративши всі свої архіви й бібліотеку, переїхати до Палестини. Професор С. Гольдфельман є не тільки видатним громадсько-полі-

"КОЛЕКТИВНИЙ ПРОВІД" І ДИКТАТУРА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

джий. Сталінський прислужник, хитрий Ворошилов, що досконало орієнтувався в ситуації, в якій Сталін прийшов до необмеженої влади, тоді сказав: "Центральний Комітет — ось де колективне керівництво, лєнінське керівництво, яке, оточуючи вождя, змушує його робити те, чого вимагають в даний момент інтереси нашої партії". Варто порівняти ці слова з тими, які говорить тепер Ворошилов! Але Куйбішев пішов далі. Він заявив: "Я в імені ЦКК заявляю, що тов. Сталін, генеральний секретар нашої партії, з тою особою, яка спромоглася згуртувати навколо себе всі кращі сили... с тою людиною, яка необхідна для партії, щоб їй від перемоги до перемоги..."

Оце "від перемоги до перемоги" з нби візцем, за яким в пізніших роках партійні промовці, поети й письменники укладали свої холопські звітні доповіді, "вождя і отця всіх народів". Від Леніна до Сталіна більшовизм перейшов довгу дорогу. Якщо в 1921 році Ленін, побоюючись за режим, переконував і благав делегатів 10-го з'їзду не творити опозиції, то в 1925 році, не вважаючи на існування в партії ще сильної опозиції, Сталін уже міг урочисто заявити про 14-й з'їзд: "Ось вам з'їзд, в складі якого немає жадного опозиційного делегата". За час, що минув від 1925 до 1953 року, Сталін вивів з партії не тільки дух опозиції, але й все, що могло б сприяти її створенню. Диктатура — неподільна. Колегіальність при диктатурі — абсурд і омана для легковірних, яка дуже скоро розвіється під подуваннями дійсності. Ці істини potwierдили в криваву епоху сталінізму, якого з усіх сил намагалися відкатити тепер нові диктатори. Але, розвінчуючи Сталіна, вони, послідовні сталіністи, не можуть і не знайдуть для московського більшовизму іншого змісту поза тим, який Сталін від Леніна перебрав і розвинув. Вони хочуть лише віддати Сталіна від Леніна, ідуть до джерел більшовизму, але нічого нового в тих джерелах не знайдуть.

Ліквідуючи Сталіна і скасовуючи сталінізм, нові диктатори заявляють, що вони хочуть вернутися до Леніна. Вони бояться, що в пряму продовженні сталінізму народиться з-поміж них або прийде де-який новий "отець народів", який їх безпощадно понизить. Але такі слухи казали три роки тому сталінські зверхники, що "Сталін — це Ленін сьогодні". І тому будь-який-будь і намагаються вони затримати "колегіальність", хоч за три роки після смерті Сталіна вже обернулася ця "колегіальність" фактично в дуумвірат Хрущов-Булганін, а це за якийсь час, якщо не перешкодить тому визвольна революція, — напевно обернеться знову в одноособову диктатуру.

В. С-ко

БІБЛІОГРАФІЯ

ЖУРНАЛИ
• Біблос. Журнал бібліографії, критики і рецензій. Рік II, ч. 4 (12), квітень 1956, Нью-Йорк, 1956, ст. 16. (Циклістичні).
• Місячник. Урядовий орган Апостольства Молитви і Братства Найсвятіших Тайн. Філадельфія, 1956, за квітень, ч. 4, Рік 40, ст. 97-128.
• Католицька Акція. Місячник органу Централі Українців Католиків Апостольського Едикторського Екзархату. Рік 7, ч. 4 (17), Едиктор, 1956, ст. 8.
• Українська Преса в окупації. Слово. Рік 7, ч. 5, травень 1956. Савт Вавид Врук, 1956, ст. 24.
• Сучасне життя. Євангельський орган для поширення християнської науки і літератури. Рік II, ч. 1, січень 1956. Клівленд, Огайо, 1956, ст. 32.
• Світло. Католицький журнал для українського народу. Рік 19, ч. 4 (400), квітень, 1956, Торонто, 1956, ст. 48.
ЗВІДОМЛЕННЯ
• Звіт про діяльність Союзу Українців в Великій Британії за час від 1. 1. 1955 до 31. 12. 1955. Лондон, 1956, ст. 64.
• The President's Review from the Rockefeller Foundation Annual Report. 1954. New York p.p. 146

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Філадельфія, Па.

Літературний Вечір.

19-го травня в Літературно-Мистецькому Клубі в Філадельфії відбулася чергова зустріч місцевих письменників з громадським. На цьому літературному вечорі читали свої твори п. В. Марська (М. Струтинська) — оповідання; п. Д. Яценяч — вірші; та З. Дончук — новелу. Після літературної частини відбулася спільна перекладка. За гарно застеленим столом, за який подбав проф. Мегік з дружиною, голова Л. М. Клубу п. З. Дончук, підписав чарку вина, несподівано для всіх, прийняв почесне місце в аудиторії п. Галину Жубру з нагоди її 67-ми річчя з дня народження, а проф. Мегік поклав перед письменниками китичку квітів і гарно оздобленим написам та квітами великий торт. Присутня громада тепло привітала письменницю з її 67-ми річчям і побажала сил та здоров'я продовжувати літературну працю. Заскочена пані Галина розгубилася і не знала, що це на неї завалилося. Вуйна у своїх мистецьких творах, але безмежно скромна в особистому житті, не знала до таких звичаїв і ніколи на це не дала б згоди. Тому це було для неї несподіванкою. Кілька разів намагався Л. М. Клуб влаштувати літературний вечір, щоб зібрати трохи коштів на покриття друку повісті, але щоразу скромна письменниця, почувши про грошову справу, рішуче відхиляла. З великими труднощами повелося все ж таки на цьому вечорі управу Л. М. Клубу примусити скромну письменницю прийняти від Л. М. Клубу \$50 допомоги на покриття коштів друку повісті "Далекі світи". Пані Г. Жубра каже, що для неї кращою нагородою є те, аби читач купив у неї книжку "Далекі світи". І це дасть їй можливість якийсь час жити і продовжувати літературну працю. Тут же присутні купили її книжку.

Другою подією на Літературному вечорі була поява гостя з Аргентини пана М. Деніско. Пан Деніско привітав всіх членів Л. М. Клубу і всіх присутніх, розповідав про життя в Аргентині у всіх ділянках літературного, мистецького і громадського життя. Поділився з присутніми успіхами своєї видавничої діяльності, запросив всіх письменників і мистців до співпраці. Заявив, що марно думають деякі письменники про зникнення української культури, проте, що чим було перекладом коханим роками в течії. Він обіцяв письменникам піти на зустріч. Підкреслив, що читачка публіка на еміграції є пропорційно велика. Коли в Зах. Україні на сім мільйонів населення ледве ані мало реалізувати тираж в 3-5 тисяч примірників, то на кімсьому невелику еміграцію громади він завжди реалізує наклад 2 тисяч. Але порівняно великий процент. Видати не мають що друкувати, давати в своїй промові. Це був перший подув оптимізму у нашому письменницькому середовищі, що

НОВИНА ДІТЧОК! ЛІСОВІ НАЗОЧКИ

О. ІВАНЕНКО
Обладнання й ілюстрації
М. Левчицького
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовляти:
"СВОБОДА"
83 Grand St. Jersey City 3, N.J.

ПОДЯКА

В дні 21-го квітня ц. р. відбулася стараннями нашого Відділу ОБВУА товариська зустріч п. н. "ВОЛІНЬКИЙ ОСЕЛЕДІВ", що прийшла з гарним моральним і матеріальним успіхом. До цього причинилися у значній мірі ВІП. Пани: Дарія Витвицька, Ірина Домесська, Ольга Каліна, Євдокія Кінг-Зубенко, Анна Кобзюк, Марія Кобзюк, Уляна Козак, Олена Купчинська, Марія Лепка, Ярослава Лісовська, Наталія Нальніска, Галина Нещадименко, Лідія Постолок і Степанія Ренетука, що не жаліли ні часу ні труду, щоб придбати та приготувати все потрібне для спільної трапези й буфету. Крім цього пани: Витвицька, Домесська, Каліна, Козак, Купчинська, Лепка, Лісовська, Нальніска, Нещадименко та Постолок попрацювали для буфету смачні закуски, торти і пірижки, а п. ген.-пор. Олександр Загородський жертвував 5 тижнів яєць. За це складомис в усім сердечну подяку. Таку ж подяку висловлюємо ВІП. Панам: ред. Левові Ленкуму за участь у підготовчих нарадах та цінні вказівки відносно влаштування зустрічі, як і за виголошення воляючого спогаду під час спільної гостини, а гумористові Степанові Підкова за те, що розказав учасникам тієї гостини веселими анекдотами. Заразом подяковуємо, що чистий прибуток зі згаданого підприємства налічує \$82.86.

Управа Відділу ОБВУА у Нью-Йорку

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРОК НАШІМ ДІТЯМ

що з успіхом закінчили шкільну науку — це тривала пам'ятка — ДОБРА КНИЖКА

Твори Леся Українки — 12 томів, лікусове видання \$24.00
Кобзар — ілюстроване видання 4-том, Л. Вілєцький 25.00
Альбом Українських Січових Стрільців — полот. 8.75
Катедра св. Софії у Києві — В-во УВАН 12.50
Фотозальбом — Любіть Україну 12.50
Твори М. Гоголя — 1-11 томів 3.75
Твори М. Куліша — В-во УВАН 3.50
Спогади С. Чикаленка — В-во УВАН 3.50
Львів — В-во "Червоної Калини" 3.00
Життя Т. Шевченка — П. Зайцев 5.00, в пол. опр. 5.50
Історія Рувля — переклад В. Давиденка \$3.50, в пол. 4.00
Лот, опр. 4.00
Шлях Бєлєтня — ілюстроване розповідь про Т. Шевченка, Н. Лівчицько-Холодний 3.50
Історія Української Літератури — Д. Чикаленський, \$5.50, в пол. опр. 6.25
Гайворонський — В. Витвицький, \$3.00, в пол. опр. 3.50
361ра українських новел 3.00
Обірвані струни — вибір поезії 3.00

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ:

History of Ukraine — M. Hrushevsky — cloth cover 5.00
Story of Ukraine — C. Manning 3.75
Ivan Franko — poet — translated by Cundy 4.50
Taras Shevchenko, Poet of Ukraine — C. Manning 4.50
Spirit of Flame — a collection of works of Lesya Ukrainka — translated by P. Cundy 5.00
Ukrainian Arts — a collection of authoritative articles on Ukraine's Folk and Fine Arts, \$3.00, cloth cover 5.50

Замовляти:

СВОБОДА
P. O. Box 346
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

Український Золотий Хрест, Відділ 18, в Рачестер
В СЕРЕДУ, 30-го ТРАВНЯ 1956 (Меморіал Делі)
ДИТЯЧУ ВИСТАВУ
"СЕРЕД КВІТІВ"
ФАНТАСТИЧНА КАЗКА НА 2 ВІДСЛОННІ.
Режисер: п. Люся Барвінок-Карабінчик.
Музичне оформлення: проф. Ірина Костинюк.
Вальс: п. Люба Бохан.
Костюми, декорації, освітлення пп. Ярослава Стеців
і Володимир Зелез.
Початок точніо о год. 6-ї вечора.
Дохід на допомогу бідим і хворим українським дітям
в Німеччині.

ПЕРШИЙ ПЕРЕКЛАД
з аргентинської класичної літератури на українську мову
Рікардо Гуйральдес
ДОН-СЕГУНДО СОМБРА
в перекладі Олексія Сатрона
Мистецьке оформлення Бориса Крюкова
Видання Миколи ДЕНІСЮКА
Трибарвна обкладинка. 304 сторін.
Ціна 2,— дол.
Цікаво читати "Дон-Сегундо Сомбра" і відчувати в цьому національному аргентинському творі ритм життя і лицарськість, які перекидаються ніжним гомоном з минулим українського народу.
Замовлення і гроші слати на адресу:
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

АЛЬБОМ УСС

щоби зберегти пам'ять про одну з найкращих сторінок нашої історії.

На 212 стор. великого формату, у 25 розділах подана безпосередніми учасниками збройної боротьби епопея. Текст ілюстрований понад 4,000 світлинами, з яких більшість — це вже історичні ваги українця. При кінці подано списки всіх старшин УСС, спис раєвних і полугінів УСС та спис всіх старшин УСС, у яких до списків не ввійшли своїх рідних чи знайомих. Вміщені і світлинні стрілки, між ними багато таких, що не були досі публіковані.

Ця книга, високої наукової і пам'яткової вартості, повинна знайти в кожній нашій організації та бути настільною книгою кожної свідомої української родини.

Ціна: на альбом, папір \$8.75.

Замовлення слати:
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

-- AND YOU KNOW IT'S SAFE !

This advertisement is donated by:
The Ukrainian National Association & "Svoboda", Ukrainian Daily

